

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középvárosainak hetilapja. — Az Ipartestületi Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timișoara-i Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Együttműködik a timișoara-i „Az Iparos”-sal és a „Fodorán Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Noul sarcini în perspectivă.

Sporirea impozitului pe cifra de afaceri

Micii industriasi, cari au fost scutiți până acum dela plata impozitului pe cifra de afaceri, vor fi impuși și ei.

Modificările mai importante aduse impozitului la cifra de afaceri prin noul proiect

Ministerul de finanțe a terminat lucrările în ceea ce privește proiectul de lege cu taxele pe cifra de afaceri.

Modificarea cea mai importantă adusă de proiect, este, că desființează taxa pe cifra de afaceri, la articolele de producție intermediare.

E vorba de fabrici cari în afară de articole perfecționate produc și articole intermediare, din care se fac articolele perfecționate. Pentru aceste articole intermediare se plătea până acum o cifră de afaceri separată. Pe viitor aceste fabrici vor plăti cifra de afaceri numai pentru articolele perfecționate.

De pildă: o fabrică de piele și de talpă, care are o secțiune de ghetă în viitor va plăti cifra de afaceri numai pentru ghetă și nu și separat pentru piele și talpă.

Capitolul 5 cuprinde dispoziții referitoare la modificarea impozitului pe lux și cifra de afaceri. Se prevăd următoarele categorii:

- Produse prevăzute în lista A. 10 la sută.
- Produse prevăzute în lista B. 12.50 la sută.
- Produse prevăzute în lista C. 3 la sută.
- Produse prevăzute în lista D. 1 la sută.
- Listele n-au fost anexate la proiect.
- Articolele cari nu sunt în nici o listă se impun cu 6 la sută.
- Teșaturile cu 50 la sută mătase se impun cu 18 la sută.
- Produsele exportate se impun la o taxă de 1 la sută la valoarea medie.

NOI ARTICOLE SUPUSE IMPOZITULUI PE CIFRA DE AFACERI

Aproape toate articolele cari au fost scutite până acum de cifra de afaceri, fiind produse brute și agricole, au fost trecute în categoria întâia și vor fi supuse de acum încolo la o taxă de una la sută.

IMPUNEREA MICILOR INDUSTRIASI

O altă modificare importantă este că în viitor micii producători — cari au mai puțin de șase oameni în atelier — și care până acum au fost scutiți de cifra de afaceri, vor fi impuși și ei la cifra de afaceri, într-o formă oarecare. Sau vor plăti o sumă globală anuală în raport cu forța motorice a atelierului, sau vor trebui să plătească cifra de afaceri la eliberarea facturilor.

Forma definitivă se va da de către comisia respectivă a Camerii.

Noua așezare a cifrei de afaceri, produce o urcare accentuată la prețuri și aplicarea ei în mod greșit ar produce o concurență neloială, între acei, cari prin organizarea comerțului lor nu se pot sustrage de plata ei și cei cari au o organizare mai simplă și ar putea eventual să se sustragă dela plata acestei taxe.

Pentru a da la o parte această concurență neloială, s'au înaintat ministerului de finanțe diferite propuneri cari sunt acum în studiu.

Rossz hírek újabb sorozata pénzügy-minisztérium törvényszerkesztőségéből

Megvonják a kisiparostól a forgalmi adó alól való mentességet...

Mindössze annyi kedvezményt engedélyez az új törvényjavaslat, hogy egyes kisipari szakmák átalányösszegben fizethetik forgalmi adójukat. — Nemcsak a forgalmi adó után, hanem a közvetett és közvetlen állami terhek egész sorozatának létesítése és emelése révén is igyekszik a pénzügyminiszter a kincstár jövedelmét fokozni.

Ujabb évi hárommilliárdos terhet rónak a hazai iparra és még így is bizonytalan, beválik-e a kincstár számítása?

Irta: REINHART GYULA.

Súlyos terhek várnak az iparosságra az új pénzügyi évben. Az államháztartás egyensúlyba hozása céljából a bevételeket emelni kell. A pénzügyminiszter újabb adók életbeléptetését, illetve a meglevők emelését javasolja.

Az új és felemelendő adók nagy része az iparos és kereskedő osztály vállaira fog nehezedni, mert főképpen a fogyasztási cikket terhel, amelyek készítése az ipar, forgalomba hozatala a kereskedők hivatását képezi.

A liszt, cukor, élesztő, szesz, olajok, petróleum, villanyenergia, karbolsav, cement megdrágítása az általános drágaságot fogja előidézni és ezzel szemben nincs védekezés, mert a fogyasztóra való áthárításnál, mint tilalomfa áll a spekulatív törvény, amelyet újból felkészenek.

Megalakult újból a kereskedelmi és iparügyi miniszter rendeletére az a bizottság, amelynek a kereskedelmi és iparügyi miniszter, valamint a bányák és a kontingentálási hivatal igazgatói a tagjai. Ez a bizottság már össze is ült, hogy megállapítsa az ország husz városa középárainak alapján az egész országra nézve érvényes maximális árakat. Elhatározta ez a bizottság, hogy a drágaság letörése céljából újból megalakíttatnak az árellenőrző-bizottságok.

A forgalmi adó emelkedni fog. A kisiparosokat nemcsak a forgalmi adó felemelése érinti, hanem az a sajnálatos tény is, hogy a kormány megszünteti a kisiparnak azt a kedvezményét, amely szerint az előző törvény által a forgalmi adó fizetése és a regisztráció vezetése alól felmentették. Mindössze annyi kedvezményben részesül a kisipar, hogy egyes kisipari szakmáknak engedélyezik majd a forgalmi adó átalányösszegben való fizetését.

A gyáriparosok országos szövetsége, az UGIR Mircea szenátor elnöke alatt az ügyben ülést tartott a napokban. Megállapították, hogy ezek az újabb adók és taxák hozzávetőlegesen évi hárommilliárd lejre tehető újabb terhet rónak az iparra.

A házak adómentességének eltörlése és az adómentes házaknak taksákkal való megróvása az építőipart teljesen megakasztotta. Az építkezésekkel kapcsolatos iparágakban máris jelentkezik a munkanélküliség.

A forgalmi adótörvény hibájának rója fel a gyáriparosok országos szövetsége, hogy a törvény nem teszi kötelezővé a forgalmi adónak a számlákon való kitüntetését. Nyílt kérdés így a dolog, a gyárosok és fogyasztók között örökös vitára ad alkalmat és tápot a tisztességtelen versenynak is.

Igy sem biztos, hogy a fogyasztási adók emelése meghozza az államnak a több jövedelmet, mert az elháríthatatlan drágulás megapasztja a fogyasztást és így a nagyobb takeák ellenére sem fog emelkedni a kincstár jövedelme.

Ausztriában például tavaly a sör- és cukoradónál tettek ilyen tapasztalatokra szert. A maszra emelt fogyasztási illetékek mellett kevesebb volt az állam bevétele. A sör és cukorgyárak kevesebbet termeltek a kisebb fogyasztás következtében, kevesebb árpat és cukornádat vettek át, leépítették a munkásság egy részét, ami igazán nem kívánatos és nem is volt célja az államnak. A fogyasztók a rossz gazdasági viszonyok következtében nem tudnak magasabb áron ugyanannyit fogyasztani, megvonják maguktól, vagy olcsóbb és nem fogyasztási adóköteles cikkeket fogyasztanak.

Az ipar pedig nagyobb terheléssel kisebb forgalmat ér el és mind súlyosabb helyzetbe kerül.

Új vezetőség a targumuresi Magyar Iparos Egylet élén

Vasárnap tartotta közgyűlését a targumuresi Magyar Iparos Egylet Bustya Béla ügyv. alelnök vezetésével.

A jelentések, zárszámadások, költségvetés elfogadása után a választásokat a következőképpen tették meg: Elnök lett: Bustya Béla, ügyvezető alelnök Herczegh Ferenc, alelnökök Godt Adolf, Tompa József, Szabó Sándor, Tókes Károly és Bánai János. Választmányi tagok: Barabás György, Csibi Ferenc, Kron Ernő, Nagy Samu, Nagy Sándor, Bayer Tivadar, id. Keresztes Béla, Mailath Sándor és Elek János. Választottak még póttagokat és számvizsgáló bizottságot.

Érdekes, hogy eddig mindig a városházán tartották a közgyűlést, de most a város vezetősége nem adta oda a termet az iparosoknak.

Elsősegélynyújtás mérgezés esetén

Ipari üzemekben éppen úgy, mint a magánéletben gyakran előfordulnak a mérgezések, öngyilkosságok, illetve gyilkossági szándékból, vagy vigyázatlanságból. A levegő útján különböző gázok okozhatnak mérgezést. Ilyen a szén-gáz, amit a rosszul szellőző vasaló fejleszt s ha a szoba, ahol vasalnak, megtelik ezzel, erős, főleg a homlok mögött érződő főfájást, szédülést, hányást és ájulást okoz. Ugyanezt okozza a rosszul szellőző vaskályha, amelyet szénnel fűtenek. A keletkező gáz alulról felfelé terjed, s álmában először azt éli meg, aki a földön fekszik, aztán az ágybanfekvőt. Ilyenkor a legelső feladat ajtót, ablakot gyorsan kinyitni, hogy friss levegő jöjjön be, aztán az ájultakat szabadba vige, ott mesterséges lélegzést csináljunk. Vasalónők tartsák kinyitva az ablakot, hogy a szén-gáz folyton friss levegővel keveredhessen.

A világító-gáz és a földgáz a nyitva felejtett csapon, vagy az elromlott vezetéken át mérgez. Veszélyesebb, mert szagtalan és robbanásokat is okoz, ha égő gyertyával megyünk ilyen helyre.

Szén-gáz ősszel a bepincézett must erjedésénél keletkezik és elhanyagolt kútnál, trágyadomb-ra épített és bepincézett házban. Ilyen pincékbe lépő elővigyázatlan embert pillanat alatt elszédíti és megöli. Fontos, hogy a borospincébe lemenetel előtt egy botra erősített égő gyertyát nyújtunk le s ha a láng nem alszik ki, lemehe-tünk, de ha kialszik, akkor a lemenetel az életünkbe kerül.

A szájon át való leggyakoribb mérgezések: a maró mérgek, savak, (sósav,) lúgok (maró és mosó szóda), higany, rézgalic stb. Ezek óriási fájdalmat, később hasmenést, öntudatlanságot, kínos halált okoznak. Ha idejében nem vesszük észre, a haláltól megmentett betegnél is a nyelő-csőben, gyomorban szűkületeket hoznak létre. Mikor ilyen öntudatlan, mérgezett embernek segítséget akarunk adni, első dolgunk, hogy meg-nézzük, miféle üveg, pohár stb. van a beteg körül, vajjon mit vehetett be? Amit találunk, azt félretesszük az orvosnak. Ha megtudjuk állapítani, hogy mit vett be, akkor ellenmérget adunk neki meleg vízben. Ellenmérgek a savaknak a lúgok. Ha tehát valaki sósavat ivott, enyhe szó-dabikarbóna-oldatot vagy enyhe szappanos vizet itatunk vele.

Ha valaki például marószódát ivott, akkor citromot csavarunk vízbe és abból itatjuk meg. Mindkét esetben jól tesz, ha minél több tejet itatunk. Egy esetben azonban nem szabad tejet itatni: a rézgalicmérgezésnél, mert ott a tej még fokozza a mérgező hatását.

Feketekávé és teát mindig itathatunk, hogy a szivverést és lélegzést erősítsük.

A husmérgezésnél 5—48 óra múlva jönnek a mérgezési tünetek. A mérgező főleg a szívet gyengíti, ezért forró feketekávé kell itatni a beteggel.

ILYEN SZERELEM IS VAN.

— Mit szölsz hozzá: tegnap volt a Pali eljegyzése a Böszivel és a barátunk ma délután már szer lejt kért a nőtől.

— Érdekes. És kapott?

— Mit szölsz hozzá, — igen.

— Akkor a szerelmük kölcsönös.

Érdekes statisztikai adatok a betegsegélyező pénztár 1934. évi működéséről

A munkásbiztosító törvény szerint ennek az intézménynek legfőbb hivatása orvosi segélyek nyújtása a beteg tagok részére. Az orvosi szolgálat megszervezése a lehetőség szerint történik. Sokkal intenzívebb és hatályosabb az ipari centrumokban, kevésbé a külső kerületekben.

A múlt évről nyilvánosságra hozott hivatalos statisztikai adatok szerint a munkásbiztosító pénztár az egész ország területén a megbetegedett tagoknak és azok családtagjainak az 1934. évben a következő arányban nyújtott orvosi segélyt:

A beteg lakásán 329.143 esetben, az orvosi rendelőben 435.694 esetben, a pénztárak rendelőiben 3.718.244 esetben, a gyárakban 145.387 esetben, összesen 4.628.468 esetben.

A betegségek nevei szerint:

Baleseteknél: 106.585 esetben, szifilisznél 236.179 esetben, tuberkulózis 135.172 esetben, málária 14.852 esetben, különböző más betegségeknél 4.135.248 esetben, összesen 4.628.468 esetben.

Tekintetbe véve azt a tényt, hogy a pénztári orvosok száma 1208, minden orvosra 3830 rendelés jutott évente. Ez nem jelent túlságos megterhelést, mert átlag naponta 10—12 rendelés esik egy orvosra. A beteg lakásán napi három beteg esik egy orvosra a fenti számból, a többi az orvos, vagy inkább a pénztár rendelőiben megy végbe.

Az egyes kerületi pénztáraknál ez a szám természetesen különböző. Jasiban például 6443 beteg tag esik évente egy orvosra, Clujon ez a szám 1947-re száll le. Így tehát egy orvos 5—25 beteg kezel napi átlagban.

Tekintetbe véve, hogy az egész országban körülbelül 250.000 szakmunkás van a nagyiparban alkalmazva, 200.000 az ipar egyéb ágaiban mint segédmunkások és napszámosok, a biztosított tagok száma pedig 700.000-re rug, amiből az következik, hogy minden tag évente 5 alkalommal jelentkezik az orvosnál kezelés végett.

Panaszok a kiméletlen adóbehajtás ellen

A pénzügyminiszter az új adók egész zuhatagát jelenti be és az ország minden részében felhangzanak a kétségbeesett panaszok. A régi adókat sem bírjuk, a polgárság roskadozik alattuk és elképzelhető, mi lesz akkor, amikor a nagy reményekkel felállított új adóbevételi mérleg érdekében kezd majd működni az adóprás.

Targumuresen szombaton délelőtt a város több pontján megperdült a végrehajtó dobja.

Tordai Ferenc jómódu gazdálkodó 30.000 lejes adójából mindössze 3500 lej volt még kifizetetlen. Tordai nagy hirtelen kölcsönkért 2000 lejt, de amíg az adóhivatalban járt, a tulbuzgó adóvégrehajtók bemásztak a bezárt kapun és megkezdtek a szobák kiürítését. Azzal sem törődtek, hogy a butorok nem is Tordaié voltak, hanem özvegyasszony leányáé. A butorokat már kivitték a ház előtt álló szekérre, amikor megérkezett Tordai és felmutatta az adónyugtát. Erre aztán megengedték, hogy visszaszállítsák.

A főtéren Bertia Gyula vendéglőse tüzetét árverezték el. Török Sándor rokkant, aki favágógéppel kereste meg kenyerét, szintén elvérzett az adófronton. Egész berendezését 360 lejért adták el. Iszlai Sándor műhelyberendezéséért 280 lej folyt be.

Diciosánmartinban szintén dolgoznak az adóvégrehajtók. Tordai Elek szabómesternél figyelemztették az adóvégrehajtót arra, hogy az elszállításra kiszemelt varrógép nem az ő tulajdonuk. Tordai felszaladt a pénzügyigazgatóságra, tisztázta az ügyet, mikor azonban közölte a végrehajtóval, ez hallani sem akart a varrógép visszaadásáról. Végül az inspektor írásbeli rendeletére dözogva eltávozott.

Igy pusztulnak el lassanként a kisember adóanyok s a végrehajtók nem törődnek vele, hogy ha lönkre megy az adófizető, még erőszakosság árán sem lehet tőle adót behajtani.

Ipartestületi közgyűlés Salonta Maren

Vasárnap tartotta meg a salontai ipartestület rendes évi közgyűlését, amelyen a tagok aránylag kevés számban jelentek meg. Ez az érdektelenség annak tudható be, hogy az iparosok Salontán is elfásultak, mitsem törődnek a saját dolgaikkal. Rábízzák magukat azokra, akik vállalják a vezető szerepet.

Különben a salontai ipartestület ideai közgyűlése teljesen normális keretek között folyt le. Nem voltak heves viták, nem küzdöttek a megüresedett vezetőségi helyekért, egyhangulag vették tudomásul az elnöki bejelentést, az évi jelentést ugyyszólván megjegyzés nélkül fogadták el.

Semmisem zavarta a harmónikus együttműködést, míg a költségelőirányzatnál el nem értek az elnöki és egyéb tiszteletdíjak megállapításáig. Ennél a pontnál Oláh Lajos, — aki eddig szintén csendesen viselkedett, — kifogásolta, hogy az elnök „fizetést” huz. A jelen voltak azonban egyhangú ellentmondással válaszoltak Oláh Lajosnak, aki így kénytelen volt megjegyzésével együtt visszavonulni.

A közgyűlésen betöltötték az előjáróság megüresedett helyeit, aminek kapcsán ismét bekerült a vezetőségbe Tóth Imre, a salontai iparosság népszerű vezető egyénisége, akinek működését — politikai okokból — egy évig nélkülözte a salontai ipartestület.

A nemzeti munka védelméről szóló törvénnyel kapcsolatosan összeírják a kocsmárosokat is

A Iasi-i pénzügyigazgatóság felsőbb utasításra összeírja a területén lévő kocsmárosok személyi és vagyoni adatait. A pénzügyigazgatóság állampolgársági és katonai igazolványt kér az italmérvőktől. A Dimineata jelentése szerint az összeírás a nemzeti munka védelméről szóló törvény rendelkezéseivel van kapcsolatban.

★ UJ CSELED.

- A nagyságos urat kereste egy ur.
- Mit mondtál neki?
- Hogy a nagyságos ur nincs idehaza.
- Na és mit mondtál rá?
- Azt mondta, hogy kitűnő.
- És elment?
- Nem. Egyenesen bement a nagyságos asz-szony hálószobájába.

★

Szigoru büntetések az iparügyi minisztérium kérdőíveinek hamis és pontatlan kitöltése miatt

Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium új utasításokat küldött a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtását ellenőrző helyi bizottságoknak. A bucurestii vállalatokat felülvizsgáló bizottság 50 ezer lej pénzbírsággal sújtotta a Wolff-vasgyárat, mert hamis adatokat vezetett be a személyzetéről betérjesztett kimutatásokba. A Luther-sörgyárat egyelőre csak megintették, mert adatai nem voltak pontosak.

Sor kerül a nagy halakra is...

Milyen intézkedéseket léptet életbe a kartellek megrendszabályozására a készülő kartell törvény?

Miniszeri engedély nélkül nem köthető a jövőben termelési, eladási, vagy más hasonló vállalkozási megállapodás. — Súlyos megtorlások a zugkartellek ellen.

Revízió alá veszik a már működő kartelleket is...

Április elsejével lejár a tavaly meghosszabbított ipartörvény és amint az eddigi hírek mutatják, a kormány valószínűleg újabb hat hónappal meghosszabbítja a jelenlegi iparpártolási törvényt, hogy az őszi ülésszakban beterjeszthesse az eddiektől eltérő elvekben alapuló új törvényt. Ennek a készülő törvénynek legnagyobb érdekessége az, hogy a kartellek kérdését is szabályozni fogja.

HOGYAN HATAROZZA MEG A JAVASLAT A KARTELL FOGALMAT?

A készülő javaslat kartellnek minősít és a minisztérium ellenőrzése alá helyez minden egyezményt, megállapodást, egyesületet és elhatározást, amelyet ipari, kereskedelmi, vagy bányavállalatok egymással kötnek azokkal a céllal, hogy közös szabályok szerint termeljenek, vagy eladjanak bizonyos árukat, valamint általában minden olyan kötelezettséget, amely részben, vagy egészben szabályozza kereskedelmi és ipari tevékenységüket. Hasonlóképpen

ellenőrzés alá kerülnek azok a vállalatok is, amelyek valamely iparágban különleges helyzetet foglalnak el, hogy ezen a révén diktálni tudják az eladási árakat, ha tehát egyedül gyárt valamely vállalat bizonyos cikkeket, vagy pedig akkora kapacitása van, amely abban az iparágban a termelés jelentős százalékát biztosítja számára.

Ezeknek a vállalatoknak a kijelölése miniszeri határozattal történik majd.

A jövőben semmiféle kartell sem létesülhet a kereskedelmi és iparügyi minisztérium hozzájárulása nélkül. A minisztérium csak azoknak a kartelleknek a működését fogja engedélyezni, a melyekről úgy találja, hogy nem károsak a fogyasztók érdekeinek szempontjából és hasznára vannak a nemzetgazdaságnak.

Hasonlóképpen külön engedélyhez köti az új ipartörvény a már meglevő kartellek bármilyen elhatározását, amely változtatást eredeti feltételeken, de különösen, ha a módosítás az árakra és eladási feltételekre van kihatással.

A minisztérium 20 napon belül közli a kartellel, hogy hozzájárul-e a tervezett változtatáshoz, míg új kartellek alakulása iránt beadott kéréseket 30 napon belül fognak elintézni.

HOGY ELLENŐRZIK A KARTELL MŰKÖDÉSÉT?

Az előzetes engedély nélkül életbe léptetett kartellmegállapodás jogilag semmis, tekintet nélkül arra, hogy írásban jött-e létre, vagy hallgatlagos szóbeli megegyezés alapján. Hasonlóképpen nincsen kötelező jogi ereje az olyan megállapodásoknak sem, amelyek burkolt kartellt takarnak.

Az engedély nélkül működő kartellek semmiféle jogukat, vagy követelésüket nem érvényesíthetik bíról uton, viszont a bennük résztvevő vállalatokat törvényesen üldözni fogják.

Ezzel szemben az új törvény teljes titoktartást biztosít a bejelentett kartelleknek és általuk a minisztériummal közölt adatok és szerződések tekintetében.

A készülő törvény arra kötelezi a kartelleket, hogy az évi mérleg lezárása előtt, de legkésőbb minden április elsejéig részletes jelentést kell benyújtaniuk a kartellvállalatok által ter-

melt vagy eladott cikkek nagybani és kicsinybani eladási árának hullámzásáról, összehasonlítva a kartell létesítése előtti árakkal.

PENZBÍRSÁG, GYARBESZÜNTETÉS, BORTON...

A kartellek működésének ellenőrzésére hivatott legmagasabb hatóság maga a minisztérium. A minisztérium rendeletileg maga maximálhatja a kartell áruinak az eladási árát, visszavonhat minden kedvezményt, amelyet a kartellvállalatok az államtól, vagy más közhatóság részéről élveznek, kizárja őket a közszállításokból, a vétséggel arányos bírsággal sújthatja a renitens vállalatokat, ideiglenesen leszállíthatja a kartell által termelt cikkek behozatali vámját, feloszlathatja a kartellt és ideiglenesen, vagy véglegesen bezárhatja a kartellgyárakat. A három első büntetést egyszerű rendelettel szabhatja ki a minisztérium, míg a többi a minisztertanács hozzájárulásával.

Kivételesen súlyos és bebizonyítottan rosszhiszemű esetekben a kartell és a kartellvállalatok hivatalos vezetői ellen büntető eljárást is indíthat a minisztérium.

Ezeknek a szankcióknak a hatályossága érdekében minden kihágás gyorsított eljárás alapján kerül elintézésre.

Kavarodás a husiparosok forgalmi adójának ügyében

Nemcsak a forgalmi adót, hanem a késedelmi kamatot is kivetették a timisoarai husiparosokra.

Egyelőre halasztást kaptak, amíg jogerősen eldől: kell-e a husiparosoknak forgalmi adót fizetniük

A timisoarai husiparosok — mint jelentettük, — kellemetlen meglepetésre ébredtek az idén. A felébredést ugyan a pénzügy kezdte, amely évek múltán csak most jött rá, hogy a mészárosoknak állítólag forgalmi adót kell fizetniük és két évre visszamenőleg kivetette azt rájuk, késedelmi bírsággal súlyosbítva.

Az adótörvények értelmében tudvalevőleg a kisiparosok általában mentesülnek a forgalmi adó alól, kivéve a pékeket. A husiparosok előtt most se egészen világos, milyen címen tekintik őket kereskedőknek.

Az adótörvény előírja, hogy 7 embernél nem többet foglalkoztató és legfeljebb 5 lóerőnyi gépet használó üzemi kisipari műhelynek tekintendő. Van egy másik rendelkezése is a törvénynek, amely azt fejt ki, hogy kisiparosnak tekintendő az, aki üzemiében javarészt javítási munkákat végez. Valószínűleg ezen a ponton sikerült úgy „kimagyarázni” a törvény szavait, hogy a husiparosok valójában — kereskedők.

Teljesen érthetetlen és megdöbbentő azonban, hogy a két évre — a forgalmi adótörvény 80. cikkével — visszamenőleg kivetett adót 30 százalékos késedelmi bírsággal súlyosbították. Hát az adóalany fizessen rá arra — feltételezve most, hogy tényleg járna az adó, — hogy a kincstár elmulasztotta azt kiróni?

Olariu Péter, a timisoarai ipartestület elnöke,

Romániában is kapható a világhírű

PARAGENO

gépszijkenőcs

PARAGENO megsokszorozza a gépszij élettartamát.

PARAGENO tapadó ereje maximális, ami tömördecs energit ment meg az elpozariódástól

Érthető így, hogy

PARAGENO gépszijkenőcsöt használ nemcsak Németországban, hanem Romániában is minden nagyipari vállalat.

Kapható:

HEL-LA kémiai laboratóriumban

Arad, Strada Eminescu 27.

Ötven százalékos adótöbblettel sújtják az idegennyelvű cégtáblákat és az idegennyelvű üzleti könyveket

Bucurestii jelentés szerint az adótörvények módosításánál az új törvény szerint azokat az ipari és kereskedelmi vállalatokat, amelyeket iparuk vagy kereskedelmük gyakorlásánál a románon kívül idegen nyelvű cégtáblákat használnak és üzleti könyveiket is idegen nyelven vezetnek, úgy az alapadónál, mint a pótdadónál ötven százalékos megterheléssel sújtják.

Ezek az ipari üzemek és kereskedelmi vállalatok tehát ötven százalékkal több adót fognak fizetni, mint a román vállalatok.

küldöttséget vezetett Bucurestibe ebben az ügyben s az ottani szakmai szervezettel karöltve sürgős elintézésért kért a pénzügyminisztériumban. Az eredmény: a helyben már kivetett adóösszegekre halasztást adtak addig, míg a legfőbb adókivetési bizottság meghozza az elvi, nyilván nemcsak a timisoarai, hanem az ország összes husiparosait érdeklő döntését.

Olariu elnök a kivetés összegét illetőleg kijelentette, hogy az üzemek méreteihez képest a legváltozatosabb. Egyeseknél beéri a kincstár 500—1000 lejellel is évente, de van ahol 30—40, vagy 50 ezer lejese kivetésre is lehet számítani. Mindenesetre reméli, hogy a legfőbb adóbizottság belátja a husiparosok igazát és kedvező döntést hoz ebben az elsőrangú fontosságú iparosügyben.

SZIGORU APA.

— Hiába minden, apus nem enged magdval moziba.

— Szóval megbizhatatlan fráternek tart.

— Dehogy, a világért sem.

— Akkor magában nem bizik meg.

— Már hogyné bizna meg énbennem?

— Hát akkor miért nem mehetünk együtt moziba?

— Azt mondja, hogy ketten együtt megbizhatatlan elemek vagyunk.

Jogesetek a kisipar köréből

Ha a leépített alkalmazott nyugtát iralá, hogy volt munkaadójával szemben anyagi követelése nincsen, nem tehető per tárgyává, hogy milyen körülmények között történt az alkalmazott felmondása.

Az ilfovi törvényszék második szekciójának 1935-ben hozott érdekes elvi döntése.

Beutel Dávid tisztviselő, az „Intercontinental” szállítási vállalat alkalmazásában volt. A vállalatot való elbocsátása után beperelte volt munkaadóját hátralekös fizetés, meg nem adott szabadságidő és túlórák elmaradt díjazása címén 700.000 lej összegre.

A munkaügyi bíróság a keresetet elutasította, mire az alkalmazott a törvényszékhez felebezett. Felebbezésében előadta, hogy a munkaügyi bíróság azért utasította el keresetét, mert az alperes cég nyugtát mutatott fel, amelyben a leépített tisztviselő annak idején igazolta, hogy felmondási idejére és szabadság-idejére járó díjak címén 45.000 lejt vett fel és hogy a céggel szemben semmiféle követelést nem támaszt.

A felebbező magántisztviselő előadta, hogy az ilyen nyugtának semmi értéke nincs, mert a munkaügyi törvény rendelkezései szerint az ilyen megállapodások érvénytelenek. A vonatkozó törvény rendelkezései ugyanis közrendi (ordine publica) jelleggel bírnak. Helytelenül járt el tehát szerinte a munkaügyi bíróság, amikor a bemutatott nyugtát bizonyító erejűnek minősítette.

Alperes említett felebbezésében még azt is főhözta, hogy azt a kitétele, amely szerint „felperes minden követeléséről lemondott”, utólag írták a nyugtába. Ennek igazolására tanukihallgatás elrendelését kérte.

A társaság jogi képviselője úgy érvelt, hogy a fenti alapon igenis köthetők egyezségek és megállapodások és azok tekintet nélkül a munkaügyi törvény rendelkezéseire, érvényesek is. Az alkalmazott ugyanis, ha már eltávozik munkaadója szolgálatából, volt munkaadójával szemben nem lehet kényszerhelyzetben és így arra nem is hivatkozhatik. A nyugta szövegének megváltoztatása ügyében kért tanukihallgatás elrendelését elutasította a társaság jogi képviselője, mert nincs igazolva, hogy a nyugtát fehéren, minden szöveg nélkül írta alá az alkalmazott, tehát ezen az alapon a bizonyításnak helye nincs.

A törvényszék helyt adott az alperes vállalat álláspontjának és úgy a felebbezést, mint a tanukihallgatási kérelmet elutasította, mert a nyugtával igazolva látta alperes cég védekezését.

Tekinthető-e az üzletvezetői teendőket végző masamódlány magántisztviselőnek?

A timişoarai munkaügyi bíróság 302—334. szám alatti döntése a munkaügyi törvény 85. szakaszának értelmezésével.

Az alábbi jogesetben szereplő felperes nő előadta keresetében, hogy a „Florence” női divatkalap-készítő cégnél volt alkalmazásban. A céggel létesült megállapodás értelmében a felperes nő a kalapszalagonban nemcsak kalapok készítésével foglalkozott, hanem egyben vezette az üzletet is, abban eladási munkát végzett, tehát alkalmaztatása szellemi munkának volt tekinthető. Mivel az alperes nő cége felperes szerint elsősorban nem ipari üzem, hanem kereskedelmi vállalkozás, a felperes nő magántisztviselőnek minősítette magát és mint ilyen, követelte, hogy a számára a cég által nyújtott 14 napi felmondás helyett a törvény által a magántisztviselőnek biztosított felmondási időt adják meg. Ez a felmondási idő egy évi szolgálat után három hónap. Erre való tekintettel 7500 lej megítélését kérte a bíróságtól.

Alperes munkaadónő a kereset elutasítását kérte. Tagadta, hogy a felperes nő magántisztvi-

Az etnikai eredet törvényes megállapítását kéri az erdélyi gyáriparosok szövetsége

Ismeretes, hogy a nemzeti munka védelméről szóló törvény több helyen kifejezetten különbséget tesz román és nem román munkások és alkalmazottak között. Jelentettük már, hogy megalakultak azok a bizottságok, melyek egyes nagyvállalatoknál, bankoknál, gyáraknál ezekből a szempontokból vizsgálják és igazolják az alkalmazottakat.

Minthogy ez a rendelkezés nemcsak a gyárak, vállalatok, bankok életét érinti, hanem ezek alkalmazottainak legégetőbb kérdése is és minthogy

a közvélemény még mindig tájékozatlan ezeknek a kifejezéseknek helyes értelmezése szempontjából, a vegyes bizottságok elé az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége kérvényt terjesztett, melyben a kérdésnek törvényi rendelkezését kéri.

Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége — fenti okokra hivatkozva — rámutat arra, hogy az etnikai eredet megállapításának törvényi rendezése annál is inkább szükséges, mert eddig még oly törvényerejű szabály nincs, melyhez alkalmazkodni lehessen.

Biró Árpád cipésszrmester szomorú története

Némi adminisztrációs hiba történt a fiatal iparos adóügye körül és ez a csekély félreértés romba döntött egy még meg sem kezdődött ekszisztenciát.

Szabó, Béni fog közbenjárni, hogy szegény Bíró Árpád megtalálja az elveszett igazságot

Biró Árpád ciucsandominic székely községbeli fiatalember annak rendje és módja szerint kitanulta a cipész mesterséget, azonban iparát — eddig nem volt módjában folytatni. 1930. év folyamán ennek ellenére, kereseti adóval rótták meg. A kivetést megfellebbezte és hiteltérdemlő bizonyítékai alapján a kereseti adót törölte is a felebbezési bizottság. Az 1931. évben ismét kereseti adókövetési tárgyalásra idézték, pedig akkor sem dolgozott iparszerűen. A tárgyaláson nem tudott megjelenni, mert éppen aznap kellett bevonulnia katonának. Bevonulása előtt, reggel, megkísérelte, hogy a kitűzött tárgyaláson részt vegyen és kérje ügyének azonnali tárgyalását, vagy alkalmas időre való elhalasztását, azonban a város végén az ujoncok összeszedésére kirendelt katonai járőr elfogta, bekísérte a kaszárnyába és onnan semmiképpen kijönni nem tudott. 1932. és 1933. években katonára volt és ezekre az évekre is kivetették rá a kereseti adót. 1934. évben, 1935-ben és a katonaságot megelőző időkben is állandóan fűrészgégyáraknál dolgozott megszakítás nélkül, amely körülményt eredeti munkakönyvével igazolja, tehát a cipészipart nem folytathatta.

Március 6-án megjelent házában az adóvégrehajtó, bizonyos Vasilescu nevű ur egy községi esküdttel és az odaváló őrsről két csendőrrel és az 1931—1934. évekre szóló 2492 lej adó megfizetését kérte. Bíró tiltakozott az ellen, hogy ő tartozék az államnak és nem fizetett. A végrehajtó ekkor lefoglalta vadonatúj varrógépjét, amely még nem is volt működésben. Ezután akart iparigazolványt váltani. Szekérre tették az új varrógépet és elvitték.

A fuvaros Szász Félix, helybeli lakos volt. Előtte jelentette ki Bíró, hogy a gépét ne vigyék el, mert iparát meg akarja kezdeni. Erre Vasilescu végrehajtó parancsot adott a csendőröknek, tegyék fel a fegyvereikre a szuronyokat, Bíró tartóztassák le és kísérik az őrsre. A csendőrök szuronyok közé vették és felkisérték az őrsre. Ott bezárták egy hideg pincébe, mint valami gonosztevőt és ott tartották délelőtt fél 11 órától délután öt óráig. Bíró vékony ruhában volt és a hideg pincében annyira átfázott, hogy utána két napig ágybanfekvő beteg volt.

Bíró József ügyében most Szabó Béni inter-
veniaál az illetékes hatóságoknál.

Timişoarán a munkaügyi felügyelőség vette kézbe a kontárok üldözését

A timişoarai munkafelügyelőségen a napokban értekezet volt, amelyen a munkakamara, az ipartestület és a kisipari munkaadók szindikátusának kiküldöttel vettek részt. Az értekezet az iparendelőly nélkül dolgozó ugynevezett fekete konkurrencia leküzdésével foglalkozott.

Megállapodtak abban, hogy minden iparigazolványos iparosnak nemcsak joga, hanem kötelessége is a munkafelügyelőségen azonnal jelentést tenni, ha megtudja, hogy bárhol is dolgozik iparigazolvány nélküli iparos. A bejelentett eseteket behatóan megvizsgálják és a kontáriparosokat bíróság elé állítják.

előzői minőségben működött nála és hogy vállalkozása kereskedelmi jellegű cég volna.

A bíróság a kereset elutasította, kimondva, hogy a felperes nőnek nem három hónapi, hanem csak 14 napi felmondás jár.

A bíróság indoklása szerint kizárólag ipari vagy kereskedelmi vállalatoknál alkalmazásban levők tehetik vita tárgyává, abban az esetben, hogy ha szellemi munkát is végeznek, hogy nem egyszerű munkások, hanem szellemi munkát is végző és így jogtöbblet-re jogosított egyének. A bíróság azonban megállapította, hogy a fenti jogesetben szereplő alperesnek csak mesterség folytatásáról szóló igazolványa van. Az alperes nő nem dolgozott több munkással, mint a kisipari üzemek maximális

Meghosszabbítják az üzleti bérszerződéseket.

A kereskedők szövetségének vezetői megjelentek Pop Valér igazságügyminiszter előtt, akitől azt kérték, hogy hosszabbítsa meg törvényhozási uton az érvényben levő üzleti bérszerződéseket. A miniszter a kérelem teljesítését megígérte. A hosszabbítás valószínűleg egy évre fog szólni.

KOMPLIKÁLT LIMONÁDE.

— Nálunk az a legérdekesebb, amikor a mama nincs otthon.

— Mi van abban érdekes?

— A papa és a fräulein olyankor limonádét szoktak csinálni.

— Te, buta, hiszen a limonádé nem érdekes.

— Nálunk igen, mert a kisasszony a citromot szorongatja, a papa pedig a kisasszonyt.

munkaslétszáma, amit a törvény 7 személyben állapít meg, nem használ semmiféle géperőt, tehát nyilvánvaló, hogy alperes nő egyszerű kisiparos és így nem alkalmazható a fenti jogesetre a munkaügyi törvény 85-ik szakasza, amely kifejezetten ipari és kereskedelmi vállalatokra vonatkozik.

Kisipari üzemek alkalmazottai tehát nem minősíthetők tisztviselőnek, mert ha a kisiparos saját termékeit, amit műhelyében készít, tovább adja, még mindig csak a mesterségét üzi és nem végez olyan kereskedelmi vagy nagyipari jellegű működést, amelyre a munkaügyi törvény 85-ik szakasza alkalmazható volna.

Közl: KELE SANDOR dr.

Hogyan rendezhetik állampolgárságukat, akiké még ma is bizonytalan?

Szabó Béni részletes utbaigazító közleménye. — Milyen rendszer szerint bírálják el illetékes helyen a beérkezett kérvényeket?

Van kiút az állampolgársági ügyek utvesztőjéből is...

Sok ezer erdélyi és bánági iparost érdekel Szabó Béni iparosképviselőnek az az akciója, amelyet a rendezetlen állampolgárságu erdélyi és bánági lakosok érdekében folytat. Szabó Béni már hosszú idő óta fejt ki élénk törekvéseket a rendezetlen állampolgárságu panaszosok ügyeinek elintézésére érdekében. Olyan tömegben azonban a hozzája befutó ilyen irányú kérelem, hogy most arra kényszerült, hogy az alábbi felvilágosításban nyújtson útmutatást az érdekelteknek. Szabó Béni felvilágosító közleményét alábbiakban teljes egészében közöljük:

NELKÜLÖZHETETLEN AZ ÁLLAMPOLGARSÁGI BIZONYÍTVÁNY

Mint hogy az utóbbi években életbe léptetett rendelkezések folytán csaknem mindenféle ügyben, mint ipari, vagy kereskedelmi jogok megváltása, házasságkötés, konverziós jogok érvényesítése, nyugdíjaztatás, különböző állásokba való felvétel, stb. esetében megkövetelik az állampolgársági bizonyítvány felmutatását, tekintettel továbbá arra, hogy az 1934. évi állampolgár-összeírásból kimaradtak olyan tömegesen fordulnak a magyar képviselőkhez felvilágosításokért és az igazságügy minisztériumban való közbenjárásért, hogy az egyéni módon való választás alig lehetséges, szükségesnek látom a következők közlését, annál is inkább, mert ezek a kérdések sok ezer romániai magyart érdekelnek, akiknek állampolgársága nincsen rendben.

MI AZ ELJÁRÁS BELFÖLDIEK ÁLLAMPOLGARSÁGI ÜGYÉNEK RENDEZÉSÉNél?

Az 1932. október 18-án megjelent módosított állampolgársági törvény szerint, a kimaradtak, az állampolgársági listákba való felvétel kérelmezésére 1935. szeptember 1-ig kaptak újabb és végleges határidőt. Mindazon kéresek, melyeket a fenti határidőig törvényben előírt feltételek szerint kellően felszerelve küldtek be az igazságügy-minisztériumba, ott egy e célra alakult bizottság vizsgálja felül, s ha rendben találja az iratokat, akkor a belügyminisztérium szervein át jelentést ér az illető állambiztonsági szempontból s ennek megérkezése és kedvező volta után rendelik el az illetékes községi előjárásnak a listába való utólagos felvételt.

A fenti módon beérkezett kérvényeket felsőbb rendelkezésre csak a beérkezés sorrendjében veszik elintézés alá, s bár látszólag ez igazságos rendelkezés, a valóságban azonban lehetetlen helyzetbe hoz ezer és ezer embert, kiknek a fent említett okokból létkérdés a kéreş gyors elintézése.

E képtelen helyzet javulását nem lehet várni, mivel a bizottság jelenleg az 1928. évben beérkezett kérvényekkel dolgozik s az 1933-ban beérkezett több ezer kérvényre az eddigi rendszer mellett csak jó néhány év múlva kerülhet sor.

ISTEN ESZKÖZE.

Egy városszerte ismert tolvaj elment a csudarábbihoz és megkérte, hogy adja rá áldását.

— Hogy adhatnám én rád az áldásom. — mondta a rabbi — mikor mindenki tudja, hogy te egy nagy tolvaj vagy?

— Talán mégis rám adhatnád az áldásod, — szólott a tolvaj és egy nagyobb pénzösszeget tett az asztalra.

— Na, majd megpróbálom, — határozta el magát a rabbi és rátéve kezét a tolvaj fejére, így szólott:

— Ha a jó Isten valakit arra ítél, hogy kárt szenvedjen, te legyél a jó Isten eszköze hozzá.

E lehetetlen helyzet orvoslására a múlt évben interpelláció útján kértem annak elrendelését, hogy kellő igazolás esetén (például a fent megnevezett esetek) soronkívül, azonnal intézzék el a kérvényt. Jogos kéresem nem járt eredménnyel. Ujabbán március 16-án kihallgatáson voltam Pop Valér igazságügyminiszter urnál s kértem a hozzáfordultak indokolt kérvényeinek soronkívüli elintézését. A miniszter ur megígérte, hogy e kérdést megtárgyalják Tircescu urral, a bizottság elnökével s annak megfelelően intézkedik.

Mivel igen sokan sürgetik kérvényeik elintézését, olyanok is, akiknek az elintézés nem feltétlenül sürög, az általános érdek szempontjából kérem a kérvényezőket, hogy sürgető kéressel csak halaszthatatlan esetben járuljanak a minisztériumhoz s azt szereljék fel megfelelő hatósági igazolással.

AKIK A LISTÁBÓL KIMARADTAK...

Mindazok, kik az állampolgársági listából kimaradtak s utólagos felvételüket 1933. szeptember 1-ig nem kérték, e határidő után hiába adtak vagy adnak be kérvényt, mert azt tárgyalás alá nem veszik. Az ilyenek állampolgársági ügye megfelelő elintézés csak akkor nyerhet, ha netán újabb határidőt adnának a felvételre. Súlyosbítja ezek helyzetét az, hogy a külföldiekre vonatkozó 10 éves várakozási idő mellett sem kérhetik a felvételüket, mivel belföldiek.

Azok, akik az állampolgársági listákból eredeti összeírásukor, mint kiskorúak, tévedés-

ből maradtak ki, de a szülők fel vannak véve, miniszteri rendelet alapján kérhetik a pótlólag való felvételüket. Az erre vonatkozó kérvényhez csatolandó a szülők állampolgársági bizonyítványa, házassági anyakönyvi kivonat és a kimaradt szülési anyakönyvi kivonata.

KÜLFÖLNEK ROMÁN ÁLLAMPOLGARSÁGA

Külföldiek és mindazok, akik 1918. december 1. után külföldi utlevéllel jöttek haza, ha kérvényeiket kellően felszerelve beadták, vagy beadják, az igazságügy minisztériumban a Serviciul de Naturalizare osztályhoz, a bizottság elfogadó határozata napjától számított 10 év múlva nyerhetik el a román állampolgárságot.

E várakozási idő lerövidítését megfelelően felszerelt kérvény alapján a következő esetekben eszközlik: a) ha az illető a román hadseregben szolgált, b) ha román állampolgárságu nőt vett el s házasságukból gyermek származott. Ugy az ilyen lerövidítés esetén, mint a 10 év kitöltése után, a kérvényezőnek a következő intézkedéseket kell tennie:

Egy kérvényben, hivatkozva az eredeti kéreş számaira és a 10 év kitöltésére, kéri a minisztertől annak elrendelését, hogy az illető községi előjárás vegye fel az állampolgársági listára.

E kéreşhez mellékelendő: a) egy ujonnan kiállított erkölcsi bizonyítvány az illető községi előjárásról, b) büntetlenségi bizonyítvány az illető rendőrhatalásról, járásbírósról, a törvényszék minden osztályától, c) bizonyítvány az illetékes idegenellenőrző hatóságtól, hogy a 10 év alatt az országot nem hagyta el, d) bizonyítvány az illető adóhivataltól, hogy adót fizetett.

Mivel e bizonyítványok beszerzése időt igényel, jól teszi mindenki, ha a 10 év lejártá előtt pár héttel ezeket beszerzi és a 10 év kitöltése után fenti címre beadja. Az így beküldött iratokat a többi okmányhoz csatolják és a bizottság elé kerül, mely, ha mindent rendben talál, a belügyminisztérium útján bekéri az illető állambiztonsági szervtől a kérvényezőre vonatkozó jelentést s annak kedvező volta után a felvételre vonatkozó határozatot jóváhagyás végett a miniszter a minisztertanács elé terjeszti s ennek megtörténte után rendelik el az illető községi előjárásnak a kérvényező felvételét.

Meghaladja a hárommilliárdot a rendezetlen adóbírságok összege

Mit tartalmaz az adóbírságok amnesztia törvényének tervezete

A pénzügyminiszter, — mint múlt számában már jelentette Az Iparos, — törvénytervezetet dolgozott ki a fennálló adóügyi bírságok rendezésére. A ki nem fizetett bírságok végösszege ugyanis 3 milliárd 365 millió lej összeggel van feltüntetve a pénzügyminisztérium költségvetésében s ez zavart okoz állandóan. A minisztertanács a pénzügyminiszter javaslatát elfogadta.

Eszerint minden olyan kihágási ügyben, melyben jegyzőkönyv útján bírság van kifizetve, elégedik a bírság összegét, ha az adósok három hónap alatt kifizetik, a kérdéses adójukat. Erre a kifizetésre további 6-9-12 havi halasztást adnak, de ebben az esetben 10-20-35 százalékos hozzáadással kell majd kifizetni az összeget az adóhivataloknak.

A törvénytervezet kedvezményt nyújt azoknak is, akik adójuktól függetlenül voltak valamely kihágási ügyben megbírságolva. Amennyiben ugyanis három hónap alatt kifizetik tartozásuk 10 százalékát, az esetben a bírságtól teljesen megszabadulnak. Halasztás esetén azonban ez a fizetési arány is emelkedik.

A törvényjavaslat külön hangsúlyozza, hogy csak készpénzben lehet kiegyenlíteni a leszállított bírságokat.

Hazai nagyiparunk állást foglalt a hazai nagyipar érdekeit szolgáló külkereskedelmi politika ellen

Az UGIR terjedelmes emlékiratot dolgozott ki, amelyben rámutat a nehézségekre, amelyekkel a hazai nagyiparnak a legújabb külkereskedelmi rendszer miatt meg kell küzdenie. Az UGIR küldöttsége élén Teodorescu volt ipar- és kereskedelmi miniszterrel napokban nyújtotta be ezt az előterjesztést Tatarescu miniszterelnök, továbbá az ipar- és kereskedelmi, valamint a pénzügyminiszternek és a Banca Nationala kormányzójának.

Az UGIR mozgalmának további sorsa iránt országszerte igen nagy és érthető érdeklődés

nyilvánul meg. Az akció ugyanis azt a tagadhatatlan tényre igazolja, hogy a mai külkereskedelmi politika még a nagyipar számára sem kedvező, holott a kormány a rendszer felépítésénél valutáris érdekeken kívül a belföldi ipar kötelező támogatására, — az „önellátás” elvére — gyakorta hivatkozott.

Mindaddig, amíg a mostani korlátozások a behozatal szempontjából érvényben maradnak, sem komoly iparfejlesztésről, sem a közgazdasági élet valódi érdekelt szolgáló nemzetközi árucseréről nem beszélhetünk.

Ratschl ge zur richtigen Behandlung des Treibriemens

Warum entspricht PARAGENO-Treibriemenpaste unter allen Umständen?

Die Leistungsfähigkeit eines Treibriemens hängt in grossem Masse von der, zwischen dem Riemen und dem Treibrad auftretenden Reibung ab. Die richtige Behandlung des Treibriemens besteht daher in der Erhaltung seiner Biegsamkeit bei gleichzeitiger Wahrung des Fettgehaltes. Das Einfetten des Riemens ist gleichbedeutend mit der Erhöhung der Reibung. Nach dem infolge des frischen Einfettens auftretenden Rutschen, das nur einige Minuten währt, tritt anstelle der an sich geringen Reibung zwischen Riemen und Rad die wertvollere innere Reibung der sich an den Riemen und Treibrad setzenden Fettschichten. Gleichzeitig wird der Riemen, infolge Anspannung der Riemenzellen k rtzer, so dass er besser durchzieht.

Die Riemen wurden früher mit Harzen behandelt. Diese sind aber gefährlich, denn obwohl sie augenblicklich die Leistungsfähigkeit des Riemens erhöhen, vermindern sie umsomehr seine Lebensdauer. Die feinen Teilchen der Harze dringen in das Innere des Riemens ein und schneiden die sich in Bewegung und Biegung befindlichen Riemenzellen buchstäblich durch. Ausserdem sind die Harze teilweise fettlöslich, so dass sie den natürlichen Fettgehalt des Riemens empfindlich herabdrücken und ihn dadurch brüchig machen. Dasselbe gilt für die vielen Lederwachse, die meinst nur Harze enthalten.

Von den bekannten Fetten am meisten bekannt war ein Gemisch von Talg und Fischtran. Dieses Gemisch hat aber den grossen Nachteil, dass es ranzig wird, sich freie Fettsäuren bilden und die Eiweissstoffe, die im Fischtran stets aufzufinden sind, in Fäulnis übergehen. Die freien Fettsäuren und faulenden Eiweissreste greifen aber auch dem Lederriemen empfindlich an.

Unter allen Umständen einwandfrei und in der Leistung unerreicht ist das Riemenpflegemittel PARAGENO das einerseits die Lebensdauer und die Geschmeidigkeit des Riemen, andererseits auch die Reibung des Riemen erhöht, dass aus dem mit PARAGENO behandelten Riemen das Maximum an Leistungsfähigkeit herausgeholt wird.

Alle mit PARAGENO behandelten Riemen, auch Gummiriemen, arbeiten selbst bei schwerster Inanspruchnahme ruhig, gleichmässig und sicher, ohne Herabsetzung der Umdrehungszahl. Eingeleitete oder Schlupfen wird vermieden, ist möglich. Die Lebensdauer wird verlängert und die ganze Kraft der Maschinen ausgenutzt.

PARAGENO setzt sich auf den Riemen ab und verfliegt mit dem auflagernden Staub. Bildet selbst keine Krusten, im Gegenteil entfernt die alten allmählich. Seine konservierende Wirkung bleibt bestehen. Auch in Betrieben wo über Riemen Säuren, Feuchtigkeit, Wasserdämpfen ausgesetzt ist, bietet PARAGENO sichersten Schutz.

Das ausgezeichnete Produkt kommt, um allen Erfordernissen genüge zu leisten, in Butterkonsistenz, flüssiger und Stangen-Form in den Handel. Das „Chemische Laboratorium HEL-LA, Dr. J. Reichel & Co.“, welches das Produkt auf Grund der Fabrikationslizenz mit Alleinverkaufsrecht in Rumänien herausbringt, steht allen Interessenten mit Aufklärungen, Prospekten und Gratis-Muster gerne zur Verfügung.

FOKOZOTT BUZG SAG.

A bor zet megk t sekor a vend gl s egy utol-s  k rd st int z m g a borkeresked h z:

- Azt n mennyi vizet bir el ez a bor?
- Hekt nk nt  tven litert.

Harmadnap dulva-fulva állit be a vendéglős a borkeresked h z:

— Hallja,  n megfejeitem az ötven literrel a bor t, de a vendéglős azt mondja, hogy a bor  rhetetlen.

— Igazuk is van.

— De ember!

—  s igazam volt nekem is. Csak hogy azzal az ötven literrel  n már egyszer megfejeitem.

Különös hir az ipartestületi vezetőségek feloszlata s r l

Az egyik timisoarai román lap jelentése szerint az iparügyi és kereskedelmi miniszter rendeletileg feloszlata a timisoarai ipartestület vezetőségét és az ipartestület vezetését ideiglenes bizottságra fogja bízni.

Az ipartest lett l nyert értesülésünk szerint ez a miniszteri rendelet m g nem érkezett meg

ugyan, de szó van arról, hogy a miniszter nemcsak a timisoarai, hanem az ország valamennyi ipartest l t nek vezetőségét feloszlata.

Az uj vezetőségek megv lasztas ig a különös hir szerint valamennyi ipartestület élén ideiglenes bizottságok lesznek.

Az Ugir nem helyesli az  tmilli rdos uj adóteher elosztas t és nem tartja célravezetőnek a kincstár szempontjából sem

Az volt a legnagyobb hiba, hogy nem hallgatták meg az ipar k pvisele inek véleményét, holott éppen az ipart terhelte meg az  tmilli rdos ad t bblett .

Bucuresti jelent s szerint a Romániai Gy r par sok Szövetsége vasárnap és hétfőn — két napon át — tárgyalta a pénzügyminiszter ad reformj t, amelyről csak azután vett tudomást, hogy a kormány erre vonatkozó javaslatait a parlament  l  terjesztette. A Szövetség tiltakozni fog a kormány  l tt amiatt, hogy a gazdasági életbe ilyen mélyet belevágó javaslatokat  l zetesen nem ismertet meg az érdekeltségét és nem hallgatja meg a gyakorlati emberek véleményét, azokét, akiknek vállain  ls sorban nyugodni fog a teher és — fogyasztási ad okr l lévén szó — beszed i és besz llit i is lesznek az  llamkincst rnak.

Megállapították a gy l s n, hogy a pénzügyminiszter ad reformja mintegy  t mill rd lejnyi uj terhet jelent a termelésre, mégpedig

2.450.000.000 lejt az állami fogyasztási illetékek emelése révén és 2.500.000.000 lejt a községi és megyei p tad k emelése révén.

Ebből az 5 mill rdos uj teherből az UGIR irodájának számítása szerint mintegy

3 mill rdot a gy r par visel.

A pénzügyminiszter ezt a többletet ki akarta hozni bármilyen adóemelés  r n anélkül, hogy tekintettel lett volna arra, is, hogy az uj terhek lehet t leg egyenletesen oszlanak meg az ország lakosságának k l nbz  rétegei között.

Szakmák szerint szólaltak meg a gy l s n az érdekeltek és rendre kimutatták az uj ad okr l, melyek lesznek  lkalmazhatatlanok a gyakorlatban és melyeknek emelésétől nem várható az  llamkincst r javára több bevet l. A liszt fogyasztási adójával kapcsolatban például kimutatták, hogy

az  ddigi illetékek 75 százaléka sem folyt be

az állam és helyi hatóságok pénztárába, mert a rendsz r b  terhet ny t az illetékekkel való vissza  s nek.

A szénsavra kivetett 50 bani fogyasztási illet k a gyárosok szerint jövedelmet hozhat nem fog, mert a palackokba p selt szénsav k nyven helyettesithető más hasonló produktumokkal és a fogyasztás ezekre fog  tt rni. Meg lnek tehát egy iparágat, anélkül, hogy bárkinek haszna lenne belőle. Az étel-olajok uj ad ja szintén vissza fog hatni ezek fogyasztására és hatása alatt redukálódni fog a mezőgazdaságban az olajmagvak termelése.

A l l ny ramra kivetett fogyasztási adó nemcsak a világítást, hanem az ipari műhelyekben használt áramot is megdrágítja. A cukor- gy rosok a forgalmi adó abnormal s magassága ellen panaszkodtak. Altl ban az ülésén igen  keseredett hangulat uralkodott és az egyik gyáros arról panaszkodott, hogy a nagy gy r telepek tulajdonosai rosszabb helyzetben vannak, mint a munkanélküliek, a lakók, vagy az ad osok, mert azok legalább felvonulhatnak és t ntethetnek helyzetük tarthatatlansága miatt, a gyárosok m g ezt sem tehetik meg.

A legszerencsétlenebb reformnak mégis az uj épületek adómentességének megs ntet s  tartották, nemcsak azért mert az intézkedés  lk stelen, hanem  ls sorban azért, mert a  p ltkez s kn l az ipar g s  g sz sora van érdekelve s ezek kivétel nélkül valamennyien szenvedni fognak az ad  kedvezm ny megvonása folytán.

BAJ VAN.

— Képzelje, a leányom már két hét óta f r n l van és még nem veszedtek.

— Na és ki a hibás?

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZ RAT

K P R T  MINDEN V SKERESKED SBEN.

Hogyan tette tönkre társait a tolvaj molnár

Érdekes jogeset egy Satumare-megyei malom életéből.

Tatár Tivadar homoródi gőzmalomtulajdonos ellen az ügyészégen társai családja miatt tett feljelentést. Tatár ugyanis éveken át furfangos módon károsította társait. A garatokhoz egy titkos csövet vezetett, amely a padlason végződött. Amikor a garatot megtöltötték és a malom járnai kezdett, a titkos csövön a garat tartalmának egyötöde a padra került.

A feljelentést tevő Nistor József és Árgyelán Lajos társtulajdonosok szerint ezt a manipulációt Tatár nem egyedül végezte, hanem a gépész, Német Sebestyén és Brán János mázsálók segítettek neki. Két éven át többszáz ezer lejjel károsították meg a két társtulajdonost, akik már a csőd szélén állottak, dacára, hogy a malom jól ment. Figyelní kezdtek Tatárt, aki állandóan gazdagodásáról tett bizonyosságot, míg végül is rájöttek a furfangos csalásra.

Az ügyészégen lepecsételte a malmot és a nyomozást megkezdtek.

Megalakult Timisoarán a munkások numerus valahicus egyesülete

A timisoarai városháza nagytermében vasárnap *Vulpe István* munkakamarai időközi bizottsági elnök elnöklése alatt megalakították a Nemzeti Munkás Szindikátust.

Vulpe István hangsúlyozta, hogy a szindikátus a numerus valahicuson alapszik. Kisebbségeket is felvesznek, de csak olyanokat, akik megbízhatónak nyilatkoznak és fizetik a tagdíjat.

Chisú Péter az oradeai Nemzeti Munkás Szindikátus elnöke és *Hentiu Lajos* oradeai főtitkár is megjelentek és a szervezés nehézségeiről beszéltek.

Megválasztották ezután a vezetőséget. Elnök *Buda Sándor* lett.

FORDÍTOTT VILAG.

A kövér Hotirákú egy estélyen bordó se-lyemruhában jelenik meg, mire valaki megjegyzi: — Nézzétek, eddig a bordeauxi jött hordóban, most a hordó jön bordeauxban.

Érdekes elvi döntvények

Az örökös halálának pillanatában az örökös tulajdonosnak tekintetik. Így az örökség hozadékát nem a hagyatéki végzés keltétől, hanem az örökség megnyitának idejétől kell számítani, miután jogi szempontból a gyümölcs mindig a tulajdonosé. (Itélőtábla, Cluj. S. II. no. dos. 754—933).

Az elmúlt év jövedelméhez adózási szempontból nem szabad hozzáadni a ki nem fizetett és tényleg át nem vett kamatokat, melyek csak a könyvelésben szerepelnek. Így ez „brutto” jövedelem alapját nem képezheti. (Itélőtábla, Timisoara, S. III. no. Fisc. 3090—1934.)

Könyvregényességek esetén a jelzőlogos hitelezőnek joga van a követelése fedezetére kapott váltót peresíteni, ha csak le nem mondott kiváltságos helyzeteről. (Itélőtábla, Cluj S. II. no. dos. 1801—933.)

Az egészségügyminiszter és az egészségügyi hatóság csupán üldözik a kihágásokat s mincse-nek arra is feljogosítva, hogy felülvizsgálattal támadják meg a felelősségi bíróság ítéletét. (Itélőtábla, Timisoara, S. H. no. P. 2908—934.)

KESZSÉGES KEZES.

Csiperkének pénzre van szüksége. Vesz egy váltót és elviszi legjobb barátjához, a gazdag Cinekéhez és megkéri, hogy írja alá.

— Látod, Miska, milyen utolsó ember vagy te. Pénzre van szükséged és te a bankhoz akarsz fordulni. Hát ez a barátság?

— De kérlek, — védekezik a meghökkent Csiperke.

— Semmi kérés. Most már, hogy a bankkal paktáltál, menj vissza, mondd meg nekik, hogy írják alá ők a váltót. En majd leszámítolom.

Vásároló iparosaink sajnálatos összeütközése a CFR autóbusszkoncessziójával

A vásároló iparos külön autóbusszon tartozik a vásárba vinni portékáját, mert minden autóbusszon csak egy kisértőnek van joga utazni.

Egyelőre még csak Timismegyében hajtják végre a sérelmes intézkedést

Azok az iparosok és kereskedők, akik az országos vásárokon keresik meg szűkös kenyérüket, rendszerint teherautókon járnak egyik községből a másikba. Többen bérelnék egy-egy teherautót, amelyen nemcsak árujukat, hanem segédszemélyzetüket is szállítják.

Ezt most a timismegyei csendőrség lehetlenné teszi. A csendőrség ugyanis arra hivatkozik,

hogy a törvény értelmében

a teherautókon csak a soffőr, a tulajdonos és esetleg egy kisértő utazhatik, a többi személynek azonban személyszállításra szolgáló autón kell az utat megtenniük.

A vásári kereskedők és iparosok a vármegyei prefekturához fordultak orvoslásért a sérelmes intézkedés ellen.

Rossz spekuláció a spekulatortörvény alkalmazása

Ne a piacra került áru árát igyekeznek letörni a kormány, hanem a piac urainak, a kartelleknek kiméletlen uralmát. — A kisembereket börtönbüntetéssel fenyegeti az árdragítási törvény és közben a csöndes háttérben még a papírhulladékok átvévi is kartellbe tömörültek.

Az emelkedő árak rákos daganata nem gyógyulhat meg helyi érzéstelenítéstől.

Az Oradeán megjelenő Erdélyi Lapok-ból vettük át az alábbi tartalmú cikket.

Offenzíva az árdragítás ellen — ez a gazdasági kormányzat legújabb és egyben lehangzatosabb jelszava. A bevezető rendelkezések már meg is történtek. Szigorú utasításokat kaptak a kereskedelmi és iparkamarák, hogy az ipari cikkek, kereskedelmi áruk piaci áralakulását szorgos figyelemmel kísérjék. Amennyiben pedig olyan jelenségeket észlelnének, hogy a spekulatív kereskedelmi szellem árdragító kilengésekkel kísérletezik, — azonnal tegyenek jelentést a kormányhoz, melynek elkölt szándéka a tulságba hajtott árdragító törekvéseket csirájukban elfojtani.

De nemcsak a kamarákra bízta a kormány ezt a — reájuk, mint kereskedelmi érdekképviselésekre kisé „delikát” feladatot, hanem körlevélben rendelte el a hírhedt „spekulatortörvény” új életre keltését s a megyei prefektusok számára is részletes utasításokat küldött.

Kéjgyönyör dagasztja a fogyasztói kebleket ekkora foku és ekkora erejű kormányzati oltalmazás láttán. Hihetetlen! Hát még a fogyasztóval is törődik valaki?

Igen! Törődik! A „törődés” módja azonban kisé hamis akkorddal intonál. „Spekulatortörvény”? Ugyan, hiszen ez a szerencsétlen jogalkotás már a háború szörnyű áruinségében is haszontalannak bizonyult. A régi, rossz, kuruzsló recepttel nem lehet ezt a mammutproblémát megoldani. Jöjjenek megint azok a hírhedt maximális árak, melyekről minden iskolásgyerek tudja, hogy a gyakorlatban minimális árakká változnak egyszeriben át? Vagy kezdődjenek el ismét a zaklatások, pénzbírságok, elzárások és más efféle vegzaturák?

Ez a rendszer végleg levezetett s vagy kényelemszeretet, vagy „nemtörődőmség”, vagy a közgazdasági törvények örök érvényének konok tagadása kell ahhoz, hogy felelős államférfi ezen a téves uton kereszen kibontakozást. Ez csak „szembekötősdí” játék.

No, de mindegy! Ez is egy lépés. Talán less, lehet is némi fogamatja a tultengő irányzatok lefékezésére. Ha azonban a gazdasági kormányzat árszintező munkaprogramja csak ennyire terjed, akkor — hagyjunk fel minden reménnyel. Az árlavina feltétlenül lehengereli a piacot.

Ellenben tények, mégpedig végzetesen szomorú tények a következők:

1. Az önálló ipari vagy kereskedelmi tev-

kenység folytatásához szükséges hatósági engedélyek, véleményezések és okiratok megszerzése döbbenetes összegekbe kerül. Jó! Mondhatja valaki azt is, hogy ezeken a tereken nem árt egy kis „numerus clausus.”

Igenám! De hol helyezkedik el, hol próbáljon rongyos kis egzisztenciát teremteni magának az az új generáció, melyet kiközösít magából az állami, megyei, községi közigazgatás, épp úgy, amint a szabadfoglalkozású „lateiner”-pályákról is kitilt valami indokolatlan és érthetetlen bizalmatlanság.

2. Az adóprés ennyire még sohasem szorogatott. Az elsodort középosztályi élet utolsó koldusmaradványaira is ráfeküdt a rideg kincstári érdek. Holott pedig ugyanezek az adóalanyok gazdasági erejükön túl vették ki részüket a beruházási kölcsön lejegyzéséből. És azt ígérték nekik, hogy adóügyi kéréseiket kiméletesen kezelik. Hol van hát az a kiméletesség? Nem is beszélve arról, hogy az 1914. évi kibocsátású beruházási államkölcsönt a bucaresti tőzsde 57½ százalékra értékelte.

3. A cukor fogyasztási adójának emelését, az eddig meg nem erősített híradások szerint a liszt fogyasztási adójának bevezetése követi. „Mindennapi kenyér” — fogyasztási adó... Szó nincs, csak egy nagy kérdőjel.

4. A kartellek dühöge csapnak rá a fogyasztókra. Ideértve az ipari szakmunkák képviselőit is. A vaskartell szemérmertlensége már közmondóssá vált. Már a papírhulladék átvévi is kartellbe léptek és elképzelhetetlen fantaszitkuma kartellek alakulnak rendre.

5. Kivétel nincs, mert alig van exportpiac, — behozatal nincs, mert alig van deviza. Fulladozunk saját zsirunkban, de mégis emelkednek az ipari árak, mert a kartell nem bolond, hogy le ne nyuazza az utolsó irhabört is a fogyasztóról.

Szeretnők nagyon mély tisztelettel megkérni a kormány illetékeseit: operálják le ezeket a rákos daganatokat, mert csak egy energikus fordulat segíthet közgazdasági bajaink önönén.

(—ob—)

KARTYAZAS KÖZBEN.

— Uram, ön csalt. Tekintse magát felpofozottának.

— Durva sértését erőlyesen visszautasítom. Tekintse magát egy velem vívott párbaj haldios áldozatának.

Példás egyetértés a diciosanmartini ipartestület román és magyar tagjai között

Egyhangulag választották meg az idei közgyűlésen is az ipartestületi vezetőséget. — Kibővítik az ipartestületi székházat és erőteljes akciót indítanak a negyedárért dolgozó kontárok ellen.

„Csak erős ipartestület nyújthat tagjainak erőteljes védelmet és támogatást”

Kevés város ipartestülete dicsekedhet azzal, hogy a közelébe tartozó ország és magyar iparosság között meg van az összhang. Ez teljes mértékben elmondható a diciosanmartini ipartestületről, ahol mindezt nem igen voltak nagyobb mérvű nézeteltérések, a román és magyar iparosok között.

Ez nagyrészt az ipartestület vezetőségének irándó javára, mely mindent elkövet, hogy ezt a kölcsönös harmóniát semmire zavarja meg.

Ennek a jegyében zajlott le a vasárnap megtartott tisztújító közgyűlés is.

Szabó András elnök románul és magyarul üdvözölte a megjelent iparosokat, majd tartalmas beszéd kíséretében ismertette az ipartestület fontosságát.

Az ipartestület — mondta az elnök — második otthona kell legyen az iparosságnak, melynek érdekében minden egyes iparosnak erkölcsi kötelessége, mindent elkövetni, hogy ez az otthon továbbra is fennmaradjon. Ezt azonban csak úgy lehet elérni, ha mindenki eleget is tesz az ipartestülettel szemben vállalt kötelezettségének. Mindenkinek jól felfogott érdeke is, hogy az ipartestület úgy kifelé, mint befelé, erős le-

gyen, mert csak ebben az esetben nyújthat tagjainak segítséget és védelmet.

A titkári jelentés, majd a zárszámadások és az 1935. évi költségvetés elfogadása után tisztújítás következett, melynek kapcsán elnökké ismét egyhangulag Szabó Andrást választották. Alelnökök Olcsavári Sámuel és Ivan Dumitru lettek. Ellenőrök: Vitális Ferenc, Weisz Pál és Steff Gheorghe. Ezenkívül 11 tagu előjáróságot választottak, amelynek tagjai Wolf Ioan, Lázár Adolf, Weisz Simon, Surinya Balázs, Foriz Géza, Cucerzan Vasile, Dézsi Márton, Pál Miklós, Kovács Gyula, Szabó Ferenc, Jager István lettek. Póttagok: Balló Zoltán, Tamás János.

Az indítványok során, Weisz Pál részletesen beszámolt a városban uralkodó nagyfokú kontárkodásról, majd azokat a módokat ismertetett, melyek segítségével ezek az állapotok megszüntethetők volnának. Az ipartestület a kontárszedelemmel kapcsolatban, arra az álláspontra helyezkedett, hogy azt minden erővel le kell törni. Ellenkező esetben a nagy adók alatt nyögő iparigazolvánnyal bíró iparosok fognak tönkre menni, mert a kontárok negyedárért dolgoznak.

Az ipartestület közgyűlése elhatározta, hogy az idén a testületi székházat ki fogják bővíteni.

Enyhe ítélet egy védjegybitorlási pörben

Nem rendelték el az utáncott áru elkobzását, hanem csak a piacra került mennyiség összeírását.

Erdekes védjegybitorlási ügy foglalkoztatta a napokban az aradi járásbírószágot. A pert a Nor-coc román néven ismert iparkutat forgalombahozó romániai vállalat indította Schlamer Sámuel és Maron Géza ellen, mert hasonló elnevezés alatt ugyanolyan sapkákat hoztak forgalomba, mint a Nor-coc-gyártmányok. A Nor-coc sapkákat magyarországi gyár állítja elő, forgalombahozatalukra azonban aradi székhellyel romániai bejegyzett cég alakult. A most perbe fogott konkurencia Sebes-Albán alapított sapkagyárat és a tulajdonosok — Schlamer nagykereskedő és Maron mérnök, — szánt szándékkal — amint ezt a Nor-coc cég beadványa mondja, — megtévesztésig hasonló néven hozták forgalomba piacra dobott árucikkeiket. A sebesalbai cég gyártmányainak neve Noroc és Nordcapel, ára pedig — szemben a Nor-coc 520 lej árával, — tucatsként mindössze 460 lej. A Nor-coc jogi képviselője beadványában rámutatott arra, hogy egész sor aradi kereskedő látta el magát a sebesalbai olcsóbb gyártmányú sapkákkal és kérte, hogy ezeket a készleteket koboztassa el a bíróság.

A járásbírószági tárgyaláson a sebesalbai gyárat a Cotoiu ügyvédi iroda képviselőjében dr. Sztanojev Miklós ügyvéd képviselte. Az ügyvéd előterjesztésére a törvényszék úgy döntött, hogy az ügy iratait átteszi a törvényszékhez, mint illetékes fórumhoz, egyben pedig elutasította a Nor-coc képviselőjének az árak elkobzására vonatkozó indítványát. A járásbírószágot mindössze annyit rendelt el, hogy hatóságilag össze kell írni a Noroc és Nordcapel gyártmányú árucikkleteket, amelyek az aradi cégek raktárában találhatóak. Az ügy érdemében majd a törvényszék határoz.

Elárverezték adóhátralékért a tg.-murei munkásokon berendezését

Hátralékos adóban szombaton elárverezték a targumuresti munkásokon berendezését. Az árverésre egy szakasz csendőrt is kivezényeltek, de nem volt rájuk szükség, mert csak a szakszervezeteknek egy háromtagú küldöttsége jelent meg a munkásság részéről, akik tiltakoztak az árverés megtartása ellen. Az árverési hiénakon kívül más vevő nem jelentkezett. Két billiárdasztalt, amely 50 ezer lejébe került a munkásságnak, 110 lejért vettek meg. A fonottszékeket 25—30 lejért vásárolták össze olyanok, akik még a helyszínen 100—120 lejért adták az alkalmi vételt tovább.

UTOLSÓ FELVONAS.

Kohn veszedelmesen kezd elhidegülni öregedő feleségétől. Az asszonyt ez nagyon bántja és hogy az ura érdeklődését felkeltesse, egy napon teljesen meztelenül áll eléje.

— Adolf, tetszem még neked? — kérdezi negédesen.

Kohn rábámul egy pillanatra, aztán így szól:

— Weisst du, Záli, du wärest eigentlich grossartig als Akt.

— Wirklich?

— Ja. Als letzter Akt in einem Trauerspiel.

A nemzetközi autóipar küzdelme Romania autópiacáért.

A kormány gazdasági bizottsága ülést tartott, amelyen Manolescu Strunga, kereskedelmi és iparügyi miniszter előterjesztette a General Motors, a Chrysler és a Dodge automobilgyárak kérelmét, amelyek a Ford-üzemek által felajánlott feltételek mellett szintén fel akarják állítani gyáraikat Romániában.

MAGANTULAJDON.

— Mi az, te iszol és kártyázol? Hiszen a múltkor szavadat adtad, hogy sem inni nem fogsz se kártyázni...

— Igen, de a saját szavamot adtam. És a saját szavamot akkor veszem vissza, amikor akarom.

A satumarei iparosokat mellőzték a megyeháza újabb munkálatainál.

Ismeretes, hogy Satumaren a butoriparosokat az épülő vármegyeháza munkálatainál mellőzték s úgy az építkezéseket, mint a berendezések munkálatait idegen vállalkozóknak, illetve a sátmári ipariskolának adták Tiltakozásukra elhatározta a megye vezetősége, hogy a berendezési munkálatokra is pályázatot hirdet, de azt most mégis az ipariskolának adták ki.

ANGOL HIDEGVÉR.

— Mary, torkig vagyok veled. Most elmegyek és soha az életben nem jövök vissza többé hozzád.

— Helyes, Edgar, de ha messz kifelé, szólj a szakácsnőnek, hogy egy terítéssel kevesebb kell az asztalra.

Hajmosó és hajszáritó

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

FOGLALKOZAS.

— A legfontosabb azonban, hogy néhány héttig minden megerőltető fejmunkától tartózkodjék.

— De doktor ur, én abból élek.

— Hogyan, én tudós?

— Nem. Női fodrász vagyok.

FIGYELMES VÖ.

— Az én vömnél nincs a világon figyelmesebb ember. A múltkor, amikor el akartam utazni tőlük, lekéstem a vonatról. Erre ő azonnal szerzett egy luxussautót, hogy minden késedelem nélkül program szerint haza érhessek.

Nitrocellulose spriccpoliturt

a legjobb és legmegbízhatóbb minőségben és legrégebb idő óta gyárt

„Polychrom“

festék-, lakk- és vegyszeri gyár r. l. Arad.

Komplett spriccapparátusok állandóan raktáron.

Munkások díjtalan betanítása.

Uj intézkedés az idegen alkalmazottakra vonatkozóan.

A munkügyi miniszter hirdetményt tett közzé, mely szerint tartózkodási engedélyért, vagy ennek meghosszabbításáért ezután az érdekelt vállalatok kötelesek folyamodni. A kérelemben az alkalmaztatás indokait fel kell sorolni s ki kell mutatni az idegen alkalmazottak létszámát is ugyanakkor. A kérelem beadásának elmulasztása súlyos büntetést fog maga után vonni.

VALÓOK.

— Mondja, kedves ügyvéd ur, valóok-e, hogy ha a férj bejelenti feleségének, hogy a déli gyorsal utazik és ehelyett egy éjjeli személlyel megy?

Iparosok és kereskedők nem kötelezhetők az egyszázalékos munkanélküli segély fizetésére.

A lugoji betegsegélyzőpénztár közeget minden eszközt felhasználnak, hogy az iparosoktól és kereskedőktől az egyszázalékos munkanélküli segélyt behajtsák. Az érdekeltek tiltakoztak ez ellen, míg végül is perre került a dolog. A per ügyében a lugoji törvényszék most folytatta le a tárgyalást és ítéletében kimondotta, hogy az iparosokat és kereskedőket nem lehet kötelezni az egy százalékos munkanélküli segély fizetésére.

SAJNALOM.

— Ha ma estig nem tudok ezer lejt szerezni, főbe lövöm magam. Segíthetsz rajtam?

— Sajnálom, nem. Nincs revolverem.

Gépszijjak helyes kezelése.

Mult számában érdekes szakcikket közölt Az Iparos a gépszijjak helyes kezeléséről. A cikkben a Parageno világhírű német gépszijjsír tulajdonosait is ismertettük. Pótlólag, a már közltekhez még azt fűzzük hozzá, hogy a világmárka romániai képviselőtét a Dr. I. Reichel és Tsa aradi cég (Str. Eminescu 37.) vállalta. Érdeklődések és megkeresések ezen a címen eszközölhetők.

JO HIR.

Marhakereskedő jár a faluban. A kis Misi lélekszakadva rohan haza és beküld az ablakon: — Ide apám, gyűjje ki, marhát keresnek!

Statisztikai kimutatás a hazai építőipar anyagárainak általános emelkedéséről

A tavaszi építkezések rövidesen megindulnak. Szakkörökben remélik, hogy az idei forgalom el fogja érni az elmúlt évi építkezések szintjét. A munkálatok megkezdése előtt az alábbiakban ismertetjük az anyagárainak kialakulását.

Az elmúlt év első négy hónapjában az árak az egész országban állandóan igen magas színvonalon mozogtak. Májusban aztán kisebb esés állt be, ami némi változások mellett a tél végéig meg is maradt. A jelenlegieket az egy év előtti árakkal összehasonlítva, a következő emelkedéseket kell észlelnünk: a téglánál 23%, a homoknál 11%, az oltott mésznél 10%, a cserépnél 3%, a kátránypapírnál 6.6% és a cementnél 5% az áremelkedés.

Clujon az építkezési anyagok árai a mult év végén jegyzett árakhoz képest nem mutatnak lényegesebb eltérést, kivéve a téglát, amelynek ára 25%-kal emelkedett. A mult évi kampány végén a téglák ára ezer darabonként 1000 lej volt most azonban 1250 lej.

Más építkezési anyagok középarai az építkezési anyagraktárakban a következők: oltottmész köbméterenként 400 lej, cement métermázsánként 340 lej, fönottnád husz négyzetméterenként 45 lej, gipsz métermázsánként 130 lej, jimboli cserép ezer darabonként 2300 lej, cluji cse-

rép 1700 lej és diciosanmartini hódfarku cserép 1600 lej.

A mult év májusában beállott ársés okai a következőkben keresendők:

Májusban a gyárak teljes erővel dolgoznak s ilyenkor tömegesen hozzák forgalomba az új termékeket, aminek következtében a konkurrencia is nagyobb mint más hónapokban. Egyes vidékeken a jelentős arányokat elért építkezések lehetőséget adtak a vállalatoknak arra, hogy termékeiket alacsony árak mellett is jelentékeny haszonnal értékesíthessék.

Az eladások formája természetesen a legtöbb esetben ma már kizárólag készpénz-üzlet. Az árcsökkenés egyik tényezője volt az a körülmény is, hogy éppen az időtájt szállították le a törvényes kamatlábat is.

A mostani magasabb árak okai: az árucikkek és új adóknak bevezetésétől való félelem s az a körülmény, hogy az anyagraktárak készletei a mult évi kampány során minimumra csökkentek. A kereslet meghaladja a kínálatot. További áremelő tényező az, hogy a gyárosok még nem látják kialakulni az árakat s eladásoktól tartózkodnak.

Az alábbi táblázat az építkezési anyagok nagybani áráinak változásait szemlélteti országos átlagban.

Dátum	Tégla drb.	Homok köbm.	Oltottmész köbm.	Gipsz kgr.	Cserép drb.	Cement kgr.
1934 január	1.30	90	650	1.35	1.55	2.50
" február	1.30	90	650	1.35	1.55	2.50
" március	1.25	100	600	1.30	1.60	2.50
" április	1.27	100	600	1.30	1.60	2.50
" május	1.25	80	600	1.10	1.50	2.50
" június	1.25	80	600	1.10	1.50	2.50
" július	1.25	80	600	1.10	1.50	2.50
" augusztus	1.25	80	600	1.10	1.50	2.50
" szeptember	1.25	90	600	1.10	1.50	2.70
" október	1.25	90	600	1.10	1.50	2.70
" november	1.25	90	600	1.10	1.50	2.70
" december	1.40	90	600	1.10	1.50	2.70
1935 február	1.60	100	700	1.45	1.60	2.70

Kávészázak a régi Pestbudán

Hogyan kezdődött és hogyan fejlődött ki a törökvilág idején importált kávéipar a magyar fővárosban. — Elsárgult írárok pikáns adatai a „Pénzbeszedő Leányzó”-ról, a hajdani kávéházak költőrajongott kasszírnoiról

Budapest a legrégibb európai kávéházváros

Régi írárok bizonyítása szerint a kávéivás szokása, valamint hogy a kávéházak keletkezése is a török hódoltság idejére vezethető vissza a régi Magyarország területén.

Kis, sötét zugocskák voltak azok a kávéboltok Budán és eleinte csak török emberek látogattak. Később azonban mindjobban odaszórtak a magyarok is és a kemény fapadokon, napszállatra kivált, rendszeren nagy kompániák verődtek össze.

A török uralom után németek kezére kerültek a kávéboltok. Ezek aztán a gyékény helyett szőnyeget, a kemény fa-lócák helyett székeket és asztalokat helyeztek boltjukba.

Az első ilyen csinosabb pesti kávéházzal egy 1714-ből fennmaradt írás emlékezik meg. Ez a régi budai kávéház a mai Belvárosban, a Dunához nem messze eső egyik uccában, a 241-ik számú házban volt és tulajdonosát *Cavesieder Balázsnak* nevezték, aki a régi okmányok megjegyzése szerint: úgy látszik, mesterségét névül vette fel.

Hogy a kávéház, vagy mint egykoron németajku polgárok nevezték: Wiener-Kaffeehaus nagyon előkelő összejöveteli hely volt, mutatják a följegyzések, melyek szerint megfordultak ott nemcsak a Nádasdy-Regement Tiszt-Urai, de Sötér Ferenc, Pestvármegye vice-ispánja is. Sőt egy

izben arról is történik emlékezet, hogy 1715-ben egy szép tavaszi napon, a nagyhatalmu és dús gazdag Haruckern János udvari kamarás, élelmészeti biztos is betéte oda több Főtisztekkel. (Akkoriban is nagy ur volt ám a hadseregszállító.)

A XVIII. század közepén és vége felé egyre fényesebbek lettek a budai kávéházak.

1786-ban, a pesti nagy táborozások idején, Ferenc főherceg — a későbbi Ferenc császár — néhány hónapot töltött a magyar fővárosban és ez idő alatt pontosan naplót vezetett. Ebből a naplóból olvassuk, hogy a jövőndő magyar király Budavárból a kilátást elragadóan mondja, az uccákat ellenben szűkeknek és börtönhöz hasonlóknak. A karmelitakolostorból színházra átalakított helyiséget igen dísztelennek írja, de annál fényesebbeknek, szinte kápráztatóknak, ebben az ázsiai piszokban és rendetlenségben meglepőeknek festi a kávéházakat.

Mint trónörökös természetesen nem látogathatott oda, azonban Alvinczy generálissal, az akkori parancsnokló tábornokkal egy izben benézett a Hét Ellecteur Fürst-szálló kávéházába és amint a nagy, világos ablakokon át szemlélhette, igazi forgalmas életet látott ott.

A régi időkben a kávéházakban mindenféle produkciókat is tartottak. Akrobaták mutatgattak magukat, majd szőnyeget terítettek le és finom selyemtrikóban, aranyos köntösben Tántos-Leányok lejtettek mindenféle kellemes táncokat.

A XVIII. század kilencvenes éveiben és a XIX. század elején is, minden addigi dísz és fényt fölülmutatva a Kemnitzer, a hasonló nevű házban a Dunaparton, amely egyik legpompásabb épülete volt a régi Pestnek. Itt a kávékészsétek színezüstből valók voltak, a falakon márványburkolat, földig érő óriási tükrök és aranyozott lábu asztalok, székek, amelyeken csupa uri rend töltözött mandulatejjel és fagyossal.

A Kemnitzer fényes felszerelésével, európai komfortjával furcsa ellentétet képezett az, hogy a színházba járó közönség lámpást vitetett maga előtt, ha nem akarta kitenni magát a lábtörés vagy eltévedés veszedelmének. Pavianics kapitány, aki rác neve dacára szenvedélyes barátja volt a Magyar Szín-Játszó Társaságnak, egy ízben sőtétben indulván haza, három teljes óra hosszat bolyongott, míg a Rondellától az Országúton — ma Múzeum-körut — levő lakására ért.

Ezért is inkább ültek az uraságok a pompás Kemnitzerben, amiről szomorúan írja Darvas Ferenc, a magyar irodalomnak és színészetnek ugyancsak lelkes barátja:

„Bizony, most is tsak inkább a Kemnitzerbe ülnek a jurátusok, mint a Theatromban, a mely üres, hogy az Egerek szaladgálnak a löszikban és Padok közt, és semhogy Erköltés és Szívterképző Játék-Darabokat szemlélnek, a pénzbeszedő Leány körül átsorognak...”

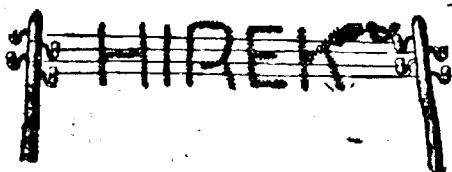
Tisztán látjuk ebből azt is, hogy a kasszírno nemcsak korunk dekadens erkölcsének a speciálitása. Már a régi kávéházakban is virágzott ez az intézmény. Az akkori budai és pesti bürgerek Lockvogel-nak nevezték a kasszák eme tündereit.

Doloviozény szenátor egy kiadott rendeletében arról intézkedik, hogy a kávéházak tulajdonosai szigorúan válasszák meg a pénzbeszedő leányokat.

Győződjének meg előbbi életük folyásáról.

Lavotta, a híres zeneszerző is említ egy levelében egy ilyen pénzbeszedő leányt. Történt, hogy a jeles muzsikust egy medárdusi vásár alkalmatosságával Pestre hozta lelkes pártolója és bőkezű Mecenása, mádi Pappszász György heves-megyei nemes ur.

A mulatozást és szeszest italt amugy is kedvelő Lavotta János a haza való indulás előtti estén betért a Kemnitzerbe és úgy ottfelejtkezett,

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kiadásoknál árengedmény.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redakción és adminisztráción Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

— Uj bélyegeket bocsát ki a posta. Uj bélyegeket bocsátott ki az állam a ragályos betegségek elleni küzdelem támogatására. A bélyegek „antituberculos” és „anticarcheros” nevet viselik és a rák, valamint a tüdővész elleni mozgalom anyagi támogatását hivatottak elősegíteni. Mindkét bélyeg egy, két és háromlejes címletekben jelent meg, minden trafikban kapható és felragasztása nem kötelező. A bélyegek csinos rajzuk és szép színezésük révén a gyűjtők körében máris nagy érdeklődést keltettek.

IMPERTINENCIA.

Kohn odamegy a kávéházban Grünhöz és ráordít:

— Te csirkefogó, te gazember...

Grün félbeszakítja:

— Pardon, mióta tegezödünk mi?

— A lakbérleti szerződések illetékeztése május elsején lejár. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya felkéri a teleket, hogy április elsejétől kezdve az illetékeztendő szerződések két másolattal lássák el. Eddig az volt a szokás, hogy egy eredeti és egy másodpéldányt nyújtottak be, a fentjelzett időponttól kezdve azonban az eredetin kívül két darab másolattal kell mellékelni. A szerződés és egy másodpéldány felülbélyegzendő, egy másolat pedig bélyegmentesen adható be. Ezuttal figyelmeztetjük a közönséget, hogy a lakbérleti szerződések illetékeztése május elsejével lejár és az érdekeltek igyekezzenek szerződéseiket a határidő előtt illetékeztetni az ilyenkor szokásos tolongás elkerülése végett.

Hogy miután órákig kerestette a vendéglőbeli háziszolgával, Pappszász György kénytelen volt nélküle haza indulni.

Lavotta ekkor mentegetőzve írta mecénásának, hogy: „Pardon, gratia, de bizony a vig tizimborák és a Kemnitzerbéli Rósi, Cassieros Leánzó mellett mindenekről megfeledkezék...”

A pénzbeszedő leányok miatt sokszor nagy zenebona, sőt verekedés is volt a kávéházakban, különösen mikor vasasnémet vagy chevauxleger-tisztek kerültek össze a gyalogosokkal.

Egy régi írás szerint, mikor 1809-ben, a nemes fölkelés idején, pünkösdi táján Pesten gyülekeztek az inszurrekció tisztjei, Gosztonyi János Ezredes-Kapitány rendeletben adta ki: „A Cassabéli Leányzókkal pedig mentől kevesebbet foglalataskodjanak a nemes urak, mert ez nem méltó a Helzet komolyságához.”

Ennek dacára Ott Péter districtuális Generális temetése után, néhány fiatalabb tiszt bement az egyik budai kávéházba és miután a rozslisnak ő vesztét okozták, három Gyulay Regementabéli hadnaggyal: egy Susi nevezetű Casszás-Leán' miatt úgy összegabalyodtak, hogy: véres fejekkel bukdostak a pádimentumon...

Gosztonyi Obester szörnyű módon röstellte a dolgot és ötször is járt Laczkovits György, királyi tanácsos, Vice-Ispán-nál, hogy az ifjonti tűzben maguk mivoltáról megfélemedezett nemes urak ügyét valahogy elsimítsák.

„Hogy szükség vagyon reánk, a Főkatonai parancsnokság is szemet hunyt...” írja Ocskólyos Generális ur Luzaénszkynek.

Mit tehetett egyebet Vice-ispan ur, bizony ő is szemet hunyt az ifjonti tűzben magukról megfélemedezett urfiak viselt dolgaira. Hiszen talán ő maga sem volt külön ifju korában.

Az üzletbérek ötven százalékos csökkentését javasolta a miniszternek az Iparkamarák Szövetsége

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége emlékiratban fordult az igazságügyi miniszterhez, melyben az okiráltságban „Vad comercial” néven ismert kedvezmény megadását kérte azon kereskedőknek, akik jelenlegi üzlethelyiségükhöz bérleti szerződéseik lejártá elenére is ragaszkodnak.

A „vad comercial” jogi kifejezése alatt az előbérleti-jog biztosítását és méltányos bérösszeg megállapítására vonatkozó igényt értik. A „vad comercial” megvédi a kereskedőt azon háztulajdonosokkal szemben, akik az üzletbért a szerződés lejártakor lényegesen fel akarják emelni. A kamarák szövetségének memorandumja törvénytervezetet is tartalmaz. Az egész ország területére kiterjedő hatállyal kéri az előbérleti-jog biztosítását azon kereskedők részére, akik öt éve bérlik ugyanazt az üzlethelyiséget. A törvénytervezet szerint az üzlethelyiségek bérlei a lejárat előtt hat hónappal szerződéseik fentartása tekintetében nyilatkozhatnak. Ez esetben a háztulajdonosnak az értesítés kézhezvételétől számított két hónapon belül kell választ adnia. Válasz elmulasztása elfogadást jelent. Amennyiben a feltételekre vonatkozóan a felek között nézeteltérés mutatkozik, meghallgatásuk után a törvényszék elnöke dönt, kinek határozatát három napon belül felelőkezéssel lehet megtámadni. Meghosszabbítás legfeljebb három évre igényelhető. Ha csupán a bérösszeg magassága vitás a felek között, a törvényszék elnökének vezetésével választott-bíróság állapítja meg. A szövetség vezetősége egyebként az emlékirat átnyújtásakor javasolta a miniszternek az üzletbérek 50 százalékos csökkentésének tanulmányozását.

Az aradi iparosság elkecseregetten tiltakozik a kiméletlen adóbehajtás ellen

A tulhajtott és kiméletlen szigorral keresztülvitt adó-offenzíva hatása alatt Arad kisiparosai vasárnap délelőtt nagygyűlést hívtak össze, hogy állástfoglaljanak a vegzaturák, tulkapások és a türelmetlenség adópolitikája ellen. Délelőtt tíz órakor vette kezdetét a gyűlés, amelyet Coroban István szabómester nyitott meg, majd Adoc Axentie városi tisztviselő beszélt és miután megállapította, hogy a kisiparostársadalom végzetesen közömbös saját ügyeivel szemben is, részletesen ismertette azokat a tulkapásokat, amelyek az adóbehajtási offenzíva során adódtak. Rada János felszólalásában összefoglalásra szántotta fel az iparostársadalmat mert — mint mondom — csak így lehet gátat vetni az egyre elviselhetetlenebbé váló tulkapásoknak, amelyeket egyes adó-behajtó közegek saját elképzeléseik alapján, felhatalmazás nélkül gyakorolnak. Rada azt indítványozta, hogy

az állandóan megismétlődő tulkapások elleni tiltakozás jeléül, hirdessen egy napos tiltakozó sztrájkot Arad iparostársadalmá. A sztrájk napján minden iparos zárja be műhelyét és üzletét.

Ermesz István a mérséklet hangján szólott hozzá az indítványhoz és rámutatott arra, hogy kár lenne azonnal a legerélyesebb eszköz igénybevéni. Románia alkotmánya és törvényeinek összessége a legdemokratikusabb elvek alapján épült fel és éppen ezért meg van a mód és lehetőség arra, hogy a sérelmeket törvényes eszközökkel parirozzák, a hiba azonban ott van, hogy az iparostársadalom nem él kellőképpen törvényadta jogaival. Igaz, hogy ugyanakkor, amikor árgus szemmel ügyelnek arra, hogy az iparosok szigorúan betartsák az összes törvényes rendelkezéseket, ugyanakkor az állam egyes „közegei nem járnak el a törvényes rendelkezések értelmében és törvénytelen módon elviszik az iparosok munkaeszközeit is. Ez ellen azonban nem sztrájk-kal kell harcolni. Eppen ezért indítványozta, hogy

sztrájk helyett más, békésebb, de mégis erőteljes eszközök igénybevételel hívják fel a kormány és az összes illetékesek figyelmét arra, hogy súlyos, sürgősen orvosolandó sérelmek várnak elintézésre.

Néhány felszólalás után a gyűlés táviratot szövegezett meg a király és a pénzügyminiszter címére. Ezek a táviratok felsorolják az aradi iparostársadalom adósérelmeit és sürgős intézkedést kérnek.

PRIMA ÜZLET.

— Adj egy szivart, mondok neked egy prima üzletet.

— Itt a szivar, halljuk az üzletet.

— Aradi Iparosok Hitelszövetkezete.

— MEGKEZDI MŰKÖDÉSÉT AZ ARELLEN-ÖRZŐ BIZOTTSÁG. Bucurestiből jelentik: Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter rendeletére rövidesen megkezdli működését az arellenörző bizottság, amelyet nagyipari vállalatok igazgatóiból, nagykereskedőkből és bányagazdátokból állítottak össze. A bizottság 20 vidéki városban forgalomban lévő árak alapján állapítja meg a közép-árakat. A maximális árak április elsején már életbe lépnek. Egyben a spekulatív törvény alkalmazására ismét sor kerül.

TARSASJÁTEK KETTESBEN.

— Mancika, játszunk képviselőjelöltséget?
— Milyen játék az?
— Én fut-fat ígérek, maga pedig engem választ.

— Április elsejéig ki kell fizetni az autódót. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter közli az autótulajdonosokkal, hogy kötelesek 1935. április elsejéig a gépkocsijuk után kivetett adót leróni, annál is inkább, mert az adó negyedévenként előre fizetendő. Mindazok, akik fizetési kötelezettségeiknek eleget nem tennének, adójuk értékének háromszorosával büntethetők.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupului de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in intregul lor propiu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică calitatea lor de membri decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

Az aradi iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálukozási járulékaikkal hátraleben vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A” csoportban: 828. Iosif Horváth József.

In grupa „B” csoportban: 834. Sot. lui Iacob Donath Jakabné, 835. Iosif Horváth József, 836. Traian Căpănas Traján.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupului de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai Igazgatósága értesít a halálkozásjárulékok a következő esedékesek:

In grupa I. csoportban: Vad. I. Samuil Bardocz Samuné 757.

In grupa II. Sot. I. Antoniu Dupák Antalné 849, Vad. I. Samuil Bardocz Samuné 850.